

VERMEERS „EMMAÜS- GANGERS”

Een studie van T. McGreevy
in „The Studio”.

(Van onzen correspondent.)

London, 8 November.

Het pas verschenen Novembernummer van „The Studio” geeft in de reeks „Pictures by The Masters”, een uitnemende kleurenrepro-

ductie van Vermeers „Avondmaal te Emmaüs” in het Boymans museum met een interessante beschouwing van T. McGreevy, waarin deze de stelling verkondigt dat het geheimzinnige verhaal van wat aan Christus' discipelen op den eersten Paaschzondag na de Kruisiging overkwam, bijna nooit waardiglijk in de beeldende kunst is behandeld. Het is volgens hem in de eerste plaats een verhaal van de openbaring aan de discipelen en wanneer men de twee mooiste verbeeldingen van het bijbelsche onderwerp beschouwt, die van Titiaan en van Rembrandt in het Louvre, dan ziet men, dat geen van beiden de aandacht op de discipelen heeft geconcentreerd. Rembrandts groot

werk geeft meer de transfiguratie van Christus dan een openbaring aan de discipelen. In Titiaans schilderij is Christus een goddelijke gedaante. De discipel links (die de gelaatstreken van Keizer Karel V moet hebben) maakt een schrik aanduidend gebaar, de ander toont weinig meer dan een vriendelijke, men zou haast zeggen beleefde belangstelling.

In Caravaggio's schilderij in de National Gallery is het gebeuren tot een hevig maar nogal oppervlakkig „drama” gemaakt.

Ook in het schilderij van Vermeer, die — aldus McGreevy — meer belangstelling had voor wat licht en schaduw dan wat gevoelens en gewaarwordingen aan gezichten doen, kan men niet zeggen dat de kunstenaar de vertolking van het „drama” van Emmaüs verder heeft gebracht dan zijn groote voorganger of zijn groote tijdgenoot. Als bij Rembrandt is de Christus kennelijk de Christus die reeds door zijn lijden is gegaan. Maar de discipelen, hoe ernstig zij ook medeleven met wat gebeurt, geven geen aanleiding van het feit dat de wereld plotseling voor hen is getransformeerd.

De schrijver maakt de waarschijnlijk door weinigen met hem gedeelde opmerking, dat de personen in een te kleine ruimte zijn samengedrongen, maar hij roemt de verfijnde luminositeit der kleuren en de bijna volmaakte harmonie er van. Hij vergelijkt de bijna feillooze modelleering van de gestalten van twee discipelen met die door zijn ouderen tijdgenoot Georges Dumesnil de la Tour en hun forsche typen contrasteeren bewonderenswaardig met de dienares, die als Vermeers jonge vrouw in het Mauritshuis van een ietwat exotisch schoonheidstype is, dat, hoewel minder intellectueel, aan de vrouwen van Leonardo herinnert. Hij herinnert aan de stelling van dr. Bredius, dat Vermeer een grooter kennis had van Italië, dan het weinige dat we van hem weten zou doen vermoeden. Zijn Concert (te Boston) lijkt een volmaakte herhaling in den trant van het midden-zeventiende eeuwse Nederland van een stemming, die Giorgione honderdvijftig jaar vroeger aan de schilderkunst van Europa had geschonken en terwijl Vermeers kleuren keer op keer herinneren aan die van Correggio is het niet minder opmerkelijk, dat hij in dit nieuw gevonden schilderij iets van de verbeeldingen der Renaissance heeft gebracht in de betrekkelijkerwijs gesproken prozaïsche kunst van het Noorden.

„CHRISTUS EN DE EMMAÜSGANGERS”, van Vermeer, aanwinst van het Museum-Boymans te Rotterdam.